

CAMILLE DE BRUYNE (1861-1937)

1900

Te Pollinchove in het Veurne-Ambachtse zag Camille De Bruyne het levenslicht op 23 maart 1861 en hij overleed te Gent op 29 maart 1937.

Zijn middelbare studies begon hij te Veurne op de Middelbare School om deze te eindigen in het Atheneum te Brugge in 1880. Nu ging Camille De Bruyne naar Gent en verwierf aldaar de titel van doctor in de Natuurwetenschappen in 1885. Reeds in 1884 was hij preparator bij de leergang in de embryologie.

In 1887-88 studeerde hij te Halle aan de Saar en in 1889 bezette hij de Belgische tafel aan het zoölogisch Station te Napels.

Na zijn doctoraat in de natuurwetenschappen in 1885 bleef De Bruyne aan de Universiteit werkzaam als preparator bij de cursus van Embryologie en werd daar tot assistent bevorderd in 1889.

Daar de regering het plan had opgevat om de studies van de aardrijkskunde te reorganiseren aan de rijksuniversiteiten, werd Camille De Bruyne belast met een studiereis naar Duitsland, Oostenrijk, Nederland en Denemarken, waar hij vooral de inrichting van de biogeographie naging. In 1900 werd hij belast met de leergang : Warenkennis bij de faculteit Rechten. In 1901 kreeg hij opdracht de leergangen te geven in de planten-,

dier- en mensenaardrijkskunde voor de studenten van het nieuw ingerichte doctoraat in de aardrijkskunde.

De Bruyne werd ontlast, op zijn aanvraag, van de leergang in de warenkennis bij de faculteit Rechten, maar in 1907 werd hem de leergang in de Ethnographie aan de Bijzondere Handelshogeschool, verbonden aan de Rechtsfaculteit, opgedragen.

Naast zijn academische loopbaan heeft Camille De Bruyne in de Gentse gemeenten en de provinciale politiek een rol gespeeld.

Hij was gemeenteraadslid van Gent vanaf 1908 tot 1921 en Schepen van Onderwijs in 1908 en van 1912 tot 1921, terwijl hij tevens provincieraadslid was van 1909 tot 1921.

Ten slotte was C. De Bruyne ook werkzaam op Vlaams politiek gebied. Zo was hij voorzitter van het Vlaams Natuur- en Geneeskundig Congres van 1907-1908, van 1912-1913 en 1919-1920. Na de oorlog van 1914-1918 heeft hij samen met De Ruyck en A. J. J. Van de Velde, het natuurwetenschappelijk Genootschap „Dodonaea” weer opgericht, waarvan hij de tweede levenslange voorzitter werd. Naast zijn bedrijvigheid op populair wetenschappelijk gebied, vertoont het wetenschappelijk werk van C. De Bruyne twee fasen.

Tijdens de eerste was hij preparator, later assistent van Professor van Bambeke, en hield hij zich vooral bezig met microscopisch onderzoek.

Eerst lijkt het alsof De Bruyne de studie der protisten als hoofdonderwerp zal nemen. In het „Centralblatt für Bakteriologie” beschrijft hij in 1888 een nieuwe Monadine, die hij ter ere van zijn professor Bambekii noemt. In de „Annales de la Société de Médecine de Gand”, waarin bijna alle Gentse biologen van de tijd gedebuteerd hebben, handelt De Bruyne over „la différenciation du protoplasme chez les organismes inférieurs”, (Gent, 1888).

In het eerste Botanisch Jaarboek publiceert hij een artikel over „Monadinen”. In 1888 had De Bruyne ook reeds een studie over de pulsatile vacuole uitgegeven in de „Bulletin de l’Académie royale de Belgique”; in 1890 handelt hij over de verteringsvacuolen bij de lagere organismen in het tweede Botanisch Jaarboek. Eindelijk, in 1891 verschijnt in de „Bulletin de la Société belge de microscopie” een studie : „Les monadines et leur place systématique”. Maar De Bruyne is meer de onderzoeker van microscopische preparaten, die toewijding en geduld vergen om opgemaakt te worden. In 1891 verscheen een eerste mededeling, weldra gevolgd door een tweede en een derde in de „Annales de la société de Médecine de Gand” over „Phagocytose”. Deze studiën leidden tot zijn groot werk : „Sur l’intervention de la phagocytose dans le développement des invertébrés”, dat verscheen in de „Mémoires couronnés de l’Académie royale de Belgique” in 1896.

Dr. Elaut heeft in „Wetenschappelijke Tijdingen” over de betekenis van De Bruyne’s onderzoekingen op dit gebied gewezen en de aandacht erop gevestigd, dat De Bruyne de enige in ons land geweest is, die op hetzelfde ogenblik als Metchnikoff, het mechanisme van de fagocytose bestudeerde. Nog verschillende studies over histologische onderwerpen tonen aan, dat De Bruyne goed werk in die richting zou hebben gepresteerd; immers, elke bijdrage is degelijk werk, maar er is nog geen eenheid in de diverse kleinere bijdragen te bespeuren wanneer De Bruyne door zijn benoeming bij het doctoraat in de Aardrijkskunde in een geheel andere richting gedreven wordt.

Nu begint de tweede fase in het wetenschappelijk werk van De Bruyne. Een reeks studies over de biogeographie van de duinen verschijnen de ene na de andere. Samen vormen ze een mooi geheel en het valt niet te miskennen, dat De Bruyne hier pionierswerk geleverd heeft.

Spijtig genoeg begint De Bruyne een steeds belangrijker rol in de politiek te spelen, zodat zijn echte vorsersloopbaan in feite hier als afgesloten moet beschouwd worden.

Wanneer de politieke beslommeringen hem de tijd gunnen grijpt hij nog eens naar het microscoop, maar het zijn kleinere op zichzelf staande studies, zoals deze over het diafragma bij de Nymphaeaceën en het voedingsproces van de eicel bij de naaktzadigen.

Naast al zijn reeds genoemde functies heeft De Bruyne ook in de Universiteit en in de Landbouwhogeschool talrijke mandaten waargenomen. Zo was hij in 1921 secretaris van de Academieraad van de Landbouwhogeschool van de Staat te Gent. In 1923 bestuurde hij de bijzondere scholen van burgerlijke bouwkunde. In 1927 werd hij benoemd tot Rector van de Universiteit en in 1929 tot Beheerder-Opziener.

P. VAN OYE.

PUBLIKATIES VAN CAMILLE DE BRUYNE

Contribution à l'étude de la vacuole pulsatile. Bulletin de l'Académie royale de Belgique, 1888.
Ueber eine neue Monadine „Endobiella Bambekii“. Centralblatt für Bakteriologie und Parasitenkunde, 1888.

De la différentiation du protoplasme chez les organismes inférieurs. Annales de la Société de Médecine de Gand, 1888.

Les myxomycètes. Annales de la Société de Médecine de Gand, 1888.

Over monadinen. Botanisch Jaarboek, I, 1889.

De quelques organismes inférieurs nouveaux. Bulletin de l'Académie royale de Belgique, 1889.

Verteringsvacuolen bij lagere organismen. Botanisch Jaarboek II, 1890.

Monadines et Chytridiacées parasites des algues du Golfe de Naples. Archives de Biologie, 1890.

Les Monadines et leur place systématique. Bulletin de la Société belge de Microscopie, 1891.

Phagocytose. Handelingen van het IIIe Nederlandsch Natuur- en Geneeskundig Congres gehouden te Utrecht, 1891.

De la phagocytose et de l'absorption de la graisse dans l'intestin. Annales de la Société de Médecine de Gand, 1891. 1e communication, 1891.

Ibid. Ibid. 2e communication, 1891.

Ibid. Ibid. 3e communication, 1892.

De la présence du tissu réticulé dans la tunique musculaire de l'intestin.

Contribution à l'étude de l'union intime des fibres musculaires lisses. Archives de Biologie, 1892. T. XII.

De la phagocytose observée sur le vivant dans les branchies des mollusques lamelibranches. Comptes-rendus des séances de l'Académie de Paris, 1893.

La théorie cellulaire. Livre d'or publié par le Cercle littéraire „Excelsior” de Bruges, 1893.

Contribution à l'étude de la phagocytose. Mémoires in-4e, publiés par l'Académie royale de Belgique, 1894.

Même travail augmenté. Archives de Biologie, 1895. T. XIV.

Berichtigung zu H. Bohemann's vorläufiger Mitteilung über Interzellularbrücken und Safräume der glatten Musculatur. Anat. Anzeiger, 1895. T. X, n° 18.

A propos de phagocytose. Monitore Zoologico italiano, Fasc. 8 et 9 Agosto-Settembre 1895.

La sphère attractive dans les cellules fixes du tissu conjonctif. Bulletin de l'Académie royale de Belgique, 1895, 3e série, t. XXX, n° 8.

Grondbeginselen der biologie. Gent, Ad. Hoste, 1896.

Sur l'intervention de la phagocytose dans le développement des invertébrés. Travail couronné par la Classe des sciences de l'Académie royale de Belgique, 15 décembre 1896. Mémoires couronnés publiés par l'Académie royale de Belgique, T. LVI.

- Les „cellules doubles”*. Anat. Anz. Ergänzungsheft, 1897.
- La vie*. Comptes rendus de l'Extension universitaire de Bruges, décembre 1897.
- On a functional adaptation of Phagocytosis*. Congrès des sciences anatomiques de Dublin, 1898.
- De l'étude physiologique de l'ameiose*. Livre Jubilaire dédié à M. le professeur Van Bambeke, 1899.
- La signification physiologique de la division directe*. Congrès des sciences anatomiques tenu à Paris, 4 et 5 janvier 1899.
- Le testicule de l'hydrophile*. Verhandl. d. Anat. Gesellsch. XIIIe Versamml. in Tübingen, 21-24 mai 1899.
- De wandcellen der geslachtsklieren van de weekdieren*. Natuur- en Geneeskundig Congres, Kortrijk, 1902.
- Contribution à l'étude de la cellule folliculaire de la glande génitale des Gastéropodes*. Bulletin de l'Académie royale de Belgique, 1902.
- Vorming van het kiemwit in den kiemzak van Phaseolus*. Natuur- en Geneeskundig Congres, Gent, 1903.
- L'enseignement supérieur de la biogéographie en Allemagne, en Autriche, au Danemark et aux Pays-Bas*. Rapport adressé à Monsieur le Ministre de l'Intérieur et de l'Instruction publique sur une mission scientifique accomplie dans ces pays en 1900.
- De voeding van het embryo van Phaseolus*. Handelingen van het 8e Natuur- en Geneeskundig Congres, Antwerpen, 1904.
- De verspreiding van Salix repens en van Ammophile arenaria, onder den invloed van de heerschende winden*. Ibid., 1905.
- Is de invloed van de wind op de richting, die de kroon der boomen aanneemt, verdroogend of mechanisch*. Ibid., 1906.
- Le sac embryonnaire de Phaseolus vulgaris*. 1906.
- Contribution à l'étude phytogéographique de la zone maritime belge*. Bulletin de la Société royale belge de Géographie, 1906.
- Plantenbiologie onzer Vlaamsche kust*. Xe Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres, 1906. Handelingen van het Congres.
- Evolutie van den plantengroei eener duinvallei*. Ibid., 1906.
- Phytogeographische beschouwingen over de evolutie van den plantengroei eener duinvallei*. Handelingen van het Nederlandsch Natuur- en Geneeskundig Congres, Leiden, 1907.
- Duinenphytogeographie*. Handelingen van het XIe Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres, Mechelen, 1907.
- Nieuwe bodem en zich hernieuwende bodem*. Ibid., Brussel, 1909.
- Medewerking aan *Bulletin en Annales de la Société de Médecine de Gand* (comptes rendus).

BIJDRAGEN OVER CAMILLE DE BRUYNE

- 22ste Botanisch Jaarboek „Dodonaea”. Gent opgedragen aan Prof. Dr. C. De Bruyne.
- ELAUT, L., *Een vlaamsgezinde in het voetspoor van Metchnikoff of: Kamiel De Bruyne en de fagocytose*. Wetensch. Tijdingen, 1959, 19, 201-206.
- Talrijke artikels o.a. in de verschillende Botanische en Biologische Jaarboeken.
- Natuurwetenschappelijk Tijdschrift, Speciaal nummer opgedragen aan Prof. Dr. C. De Bruyne, 1931, 13, afl. 3-5.